

Bokföringsnämnden
Box 7849
103 99 Stockholm

Stockholm den 15 september 2024

Komplettering till remissvar K3

FAR skrev i sitt remissvar *Förslag till ändringar i Bokföringsnämndens allmänna råd och vägledning om årsredovisning och koncernredovisning (K3) (Dnr 2023:34)* att FAR hade för avsikt att återkomma med synpunkter avseende områden som, enligt FAR:s uppfattning, är i behov av vägledning. FAR vill med anledning av detta framföra följande områden som är i behov av vägledning och översyn:

- Distinktion mellan egenupparbetade och förvärvade immateriella tillgångar
- Begreppet nettoomsättning
- Skulder och eget kapital
- Delårsrapportering och resultat per aktie
- Förlustavtal - operationella leasingavtal
- Finansiella instrument
- Intäkter – Färdigställandemetoden vid uppdrag till fast pris
- Pensionsförpliktelser
- BFNAR 2013:2 *Bokföring*

Av ovanstående områden vill FAR särskilt uppmärksamma BFN på tre viktiga områden där FAR anser att det förekommer olika tolkningar i praktiken;

1. distinktionen mellan egenupparbetade och förvärvade immateriella tillgångar,
2. begreppet nettoomsättning samt,
3. gränsdragningen mellan eget kapital och skuld.

Ovanstående tre områden anser FAR att, utöver att vara relevanta ur ett rent redovisningsperspektiv, får följd effekter och påverkar andra områden såsom kopplingen mot skatterätten, upprättande av hållbarhetsrapport respektive kontrollbalansräkning.

Nedan följer detaljerade kommentarer avseende dessa områden.

FAR diskuterar gärna dessa frågeställningar ytterligare med Bokföringsnämnden.

Med vänlig hälsning

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'P. Lundqvist'.

Pernilla Lundqvist

Ordförande FAR:s operativa grupp Finansiell rapportering – Redovisning

Distinktion mellan egenupparbetade och förvärvade immateriella tillgångar

Vid tillämpning av K3 Kapitel 18 *Immateriella tillgångar utom goodwill* samt K2 Kapitel 10 *Immateriella och materiella anläggningstillgångar* görs en distinktion mellan egenupparbetade immateriella tillgångar och förvärvade immateriella tillgångar. Distinktionen är betydelsefull, bl.a. vad gäller att för egenupparbetade immateriella tillgångar ska avsättning ske till Fond för utvecklingsutgifter, kriterierna för aktivering är inte desamma samt att vid tillämpning av kostnadsföringsmodellen redovisas nedlagda resurser brutto (vilket har tydliggjorts i remissversionen punkt 5.4). Vidare finns en valmöjlighet för juridiska personer att tillämpa kostnadsföringsmodellen för egenupparbetade immateriella tillgångar även om aktiveringsmodellen tillämpas i koncernredovisningen. FAR erfar att det är vanligt förekommande att juridiska personer tillämpar denna valmöjlighet bl. a. i syfte att få tidigare skattemässig avdragsrätt.

I K2 är frågan relevant utifrån vad som skall aktiveras respektive kostnadsföras direkt när utgiften uppstår.

Begreppet unik tillgång

Vad som ska ingå i anskaffningsvärdet för en egenupparbetad immateriell tillgång är följande enligt K3 18.13A:

”I anskaffningsvärdet för en internt upparbetad immateriell anläggningstillgång ska utgifter för en förvärvad immateriell tillgång ingå om syftet vid förvärvet är att den förvärvade delen genom eget utvecklingsarbete ska utgöra en del av en ny unik tillgång.”

I kommentarstexten till punkt 18.4 anges vidare att

*”Är syftet med förvärvet att tillgången ska ingå som en del, i en genom eget utvecklingsarbete ny unik tillgång, ska den förvärvade tillgången redovisas i enlighet med bestämmelserna om anskaffning genom intern upparbetning i detta kapitel.
Ett förvärvat affärssystem som genom eget arbete anpassas till företagets verksamhet innebär inte att en ny unik tillgång uppstår.”*

K2 har motsvarande skrivning i punkt 10.4 som K3 har i punkt 18.13A. I kommentarstexten till K2 10.4 anges att:

”Punkten innebär att företag som tillämpar det allmänna rådet inte får ta upp en egenupparbetad immateriell anläggningstillgång som tillgång, trots att ÅRL ger viss möjlighet till det. Detta medför att t.ex. utvecklingsarbeten som företaget självt har bedrivit inte får aktiveras utan utgifterna för sådant arbete ska redovisas som kostnad direkt. Detta gäller oavsett om det är företagets anställda eller externa konsulter som har utfört arbetet. Avgörande för frågan om utgifterna får aktiveras eller inte är således om tillgången är egenupparbetad eller förvärvad av extern part, t.ex. i form av rättigheter eller goodwill, inte om utgifterna är interna eller externa. Övriga utgifter i samband med utvecklingsarbete, t.ex. utgifter för att söka patent, behandlas på motsvarande sätt.

En förvärvad immateriell anläggningstillgång får däremot redovisas som en tillgång.

Om företaget har förvärvat en immateriell tillgång med syfte att den ska ingå i en ny unik immateriell anläggningstillgång som företaget ska eller håller på att utveckla, behandlas utgiften för den förvärvade tillgången som en del av utgifterna för den egenupparbetade tillgången. Det innebär att inte heller den förvärvade delen får tas upp som tillgång. Den förvärvade delen bli inte en egen, självständig tillgång som kan användas eller säljas, utan en oskiljaktig del av den nya tillgången.

Om ett företag exempelvis köper ett affärssystem som genom eget arbete anpassas till företagets verksamhet, uppstår inte en ny unik tillgång. Affärssystemet är en förvärvad immateriell tillgång. Om företaget däremot köper en licens för ett utvecklingsverktyg som används som en del i företagets utveckling av en ny unik produkt, betraktas licensen som en del av den nya egenupparbetade immateriella tillgången. Varken utgifterna för licensen eller den nya egenupparbetade immateriella tillgången får tas upp som tillgång.”

Huruvida en tillgång bedöms vara unik eller inte får en avgörande betydelse för om tillgången är att anse som egenutvecklad eller förvärvad. FAR erfar att det i praktiken kan vara svårt att tolka begreppet unik tillgång. I kommentarstexten anges att ett förvärvat affärssystem som kundanpassas inte anses vara en unik tillgång utan en förvärvad tillgång.

Begreppet unik tillgång är ett begrepp som inte tidigare funnits i svensk normgivning. Det noteras att begreppet inte heller finns inom IFRS eller IFRS for SMEs. Distinktionen mellan förvärvad och egenupparbetad immateriell tillgång har dock inte samma relevans inom IFRS och IFRS for SMEs eftersom fond för utvecklingsutgifter inte redovisas enligt dessa regelverk. Även om distinktionen är viktig även där eftersom kriterierna för aktivering skiljer sig åt samt upplysningskraven.

FAR anser att det i praktiken kan vara svårt att bedöma vad som är en unik tillgång och var denna gränsdragning går eftersom det saknas definition av begreppet ”unik tillgång”. FAR erfar att det är otydligt hur ”unik” en tillgång ska vara för att det ska anses vara en unik tillgång. Exempelvis ett affärssystem, menas att oavsett digniteten på anpassningarna så skapas inte en unik tillgång, eftersom det finns en grundkod i systemet att utgå från?

FARs förståelse är att skrivningen om unik tillgång har sin grund i skatterätten och detta är inte lämpligt, särskilt inte i koncernredovisningen.

FAR förordar vidare att vad som ska redovisas som en tillgång ska ta sin utgångspunkt från definitionen av anskaffningsvärdet enligt årsredovisningslagen, snarare än utifrån skatterättsliga begrepp.

FAR vill även uppmärksamma Bokföringsnämnden på att FAR ser en trend i att de traditionella affärssystemen (s.k. ”on-prem” lösningar) frångås till förmån för investeringar i s.k. moln-lösningar. Det innebär att den kommentarstext som finns rörande förvärvat affärssystem tenderar att sakna relevans (och än mer på sikt), eftersom moln-lösningar sällan kan redovisas som en immateriell tillgång överhuvudtaget.

FAR uppmuntrar Bokföringsnämnden att ge ytterligare vägledning om gränsdragningen mellan förvärvad respektive egen upparbetad immateriell tillgång samt att analys sker om detta ska påverkas av skatterätten och unik tillgång. I det fall distinktionen om unik tillgång bibehålls önskas fler exempel

i kommentarstexten kring när ett anskaffande av immateriell tillgång anses vara unik respektive inte unik, i synnerhet mot det som exemplifieras nedan avseende förvärv av delvis färdigställda utvecklingsprojekt. FAR ser ingen anledning att K3 ska skilja sig från IFRS eller IFRS for SME.

Särskilt om förvärv av delvis färdigställda utvecklingsprojekt

En situation som FAR erfar uppstår relativt frekvent är att företag förvärvat ett utvecklingsprojekt som ännu inte är färdigställt, men där företaget har för avsikt att färdigställa utvecklingsprojektet efter förvärvet. Därigenom behöver det förvärvande företaget fastställa om detta är en förvärvad immateriell tillgång eller en insatsvara till en egenutvecklad unik tillgång (här förutsätts att det som förvärvas inte utgör ett rörelseförvärv).

Utifrån de allmänna råden inkl. kommentarstext i K3 respektive K2 kan detta tolkas som att eftersom tillgången ska ingå som del i en, genom eget utvecklingsarbete, ny unik tillgång, redovisas förvärvet enligt reglerna om egenupparbetade immateriella tillgångar. För ett företag som tillämpar K2, alternativt K3 med kostnadsföringsmodellen, innebär det att det förvärvade utvecklingsprojektet kostnadsförs i resultaträkningen. För ett K3 företag som tillämpar aktiveringsmodellen innebär det att utvecklingsprojektet redovisas som en immateriell tillgång och en avsättning till fond för utvecklingsutgifter görs. Därigenom uppstår samma minskning av fritt eget kapital som om utvecklingsprojektet kostnadsförts vid förvärvet.

Det kan också konstateras att om skrivningarna om unik tillgång ska förstås på så sätt som beskrivs ovan, kommer ett företags fria egna kapital, vid förvärv av ett delvis färdigutvecklat utvecklingsprojekt, att minska. Detta endera genom att avsättning till fond för utvecklingsutgifter görs vid tillämpning av aktiveringsmodellen eller, genom att beloppen kostnadsförs om kostnadsföringsmodellen tillämpas.

Ett annat synsätt är att det utvecklingsprojekt som förvärvas skulle kunna ses som en förvärvad immateriell tillgång eftersom det anses uppfylla tillgångsdefinitionen i sig själv. Av *Genomförandet av EU:s nya redovisningsdirektiv SOU 2014:22*¹ (i samband med att bl.a. fond för utvecklingsutgifter infördes i ÅRL) framgår nedan:

¹ sidan 262

Utdelningsbegränsning i det nya redovisningsdirektivet

Utredningen tolkar det nya direktivet så att medlemsstater som tillåter att utvecklingsutgifter tas upp som tillgångar också måste införa särskilda utdelningsbegränsningar av innebörd att belopp som svarar mot sådana aktiverade utgifter inte får delas ut. Eftersom svensk rätt godtar att utgifter för utvecklingsarbeten aktiveras som tillgång, måste alltså utdelningsbegränsningar av detta slag införas i svensk rätt. I svensk kompletterande normgivning görs åtskillnad på sådana utgifter för utvecklingsarbeten som har uppkommit när företaget självt bedriver arbetet (egenupparbetade utgifter för utvecklingsarbete) och sådana utgifter som har uppkommit genom att utveckling anskaffas genom ett förvärv (förvärvad utveckling).¹¹

Varken det nya direktivet eller ÅRL synes däremot göra någon sådan distinktion avseende utvecklingsutgifter. Likväl finns det, enligt utredningens bedömning, anledning att anta att direktivets bestämmelser om utdelningsbegränsning tar sikte enbart på utgifter för de egenupparbetade utvecklingsarbetena. Det finns därför inte något behov av att utforma bestämmelserna om utdelningsbegränsning så att de träffar även förvärvad utveckling, dvs. utgifter för förvärv av annans utvecklingsarbete.

Av denna skrivning kan tolkas att förvärv av annans utvecklingsarbete inte är avsett att omfattas av reglerna för fond för utvecklingsutgifter. FAR noterar dock att det i denna skrivning inte görs en distinktion mellan ”färdigställt utvecklingsprojekt” och ”delvis färdigställt utvecklingsprojekt”.

Även om det inte görs en distinktion mellan färdigställt och delvis färdigställt utvecklingsprojekt i SOU 2014:22, skulle det kunna vara rimligt att ett förvärvat utvecklingsprojekt, färdigställt eller inte, redovisas som en tillgång hos förvärvaren om det uppfyller kriterierna för att redovisas som tillgång enligt punkten 2.18 i K3. Tillgången kostnadsförs sedan genom avskrivningar under nyttjandeperioden i enlighet med bestämmelserna i K3 kapitel 18. För det fall tillgången används för utveckling av en ny egenupparbetad tillgång kommer avskrivningarna normalt att ingå i denna nya tillgång i egenskap av kostnader direkt hänförliga till uppförandet av den nya tillgången. Tillämpas kostnadsföringsmodellen kommer avskrivningarna att belasta resultaträkningen under nyttjandeperioden, vilket vanligtvis är den period under vilket utvecklingsarbetet av den nya immateriella tillgången bedrivs oaktat att dessa utgifter kostnadsförs. Sammanfattningsvis är frågan om den del som förvärvas redovisas som förvärvad och fortsatta utvecklingen som egen upparbetad.

K2 innehåller ingen allmän definition av begreppet tillgång men motsvarande resonemang som ovan kan användas även i K2.

FARs uppfattning är att BFN bör se över skrivningarna i K2 och K3 mot bakgrund av att ett företag med stöd av skrivningar i SOUn skulle kunna komma till olika slutsatser och tolka detta annorlunda.

Avslutningsvis erfar FAR att distinktionen mellan förvärvad och egenupparbetade immateriella tillgångar kan leda till redovisningsmässiga frågeställningar i samband med fusioner där övertagande och överlåtande företag tillämpar olika regelverk (K2 eller K3) alternativt båda tillämpar K3 men bara det ena företaget tillämpar kostnadsföringsmodellen.

Begreppet nettoomsättning

Begreppet nettoomsättning används i redovisningslagstiftningen vid bedömningen av om ett företag är större eller mindre, vilken kompletterande normgivning som kan/ska tillämpas, om koncernredovisning ska upprättas, om hållbarhetsrapport ska upprättas mm. Vad som ska ingå i begreppet nettoomsättning får därmed stor effekt på vilka redovisningsprinciper som ska tillämpas och på företagets informationsgivning.

Bokföringsnämnden lämnar vägledning i BFNAR 2006:11 *Gränsvärden* redan idag för stiftelser, ideella föreningar, trossamfund m.fl. Det framgår att dessa företag ska lägga bidrag, gåvor, medlemsavgifter och andra liknande intäkter till nettoomsättningen vid tillämpning av bestämmelserna i redovisningslagstiftningen som är knutna till nettoomsättningens storlek.

För vissa företag med finansiell verksamhet som inte är bank, värdepappersbolag eller försäkringsföretag, dvs företag som upprättar årsredovisning enligt årsredovisningslagen (ÅRL) och inte faller inom tillämpningsområdet för årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL) eller årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL), saknas en tydlig vägledning om vad som bör ingå i definitionen av nettoomsättning när den huvudsakliga verksamheten består av ränteintäkter och andra intäkter, vilka enligt ÅRLs uppställningsform redovisas i finansnettot.

FAR erfar att för exempelvis följande typer av företag är det praxis att redovisa följande poster som nettoomsättning:

- Fondbolag – redovisar förvaltningsavgifter minus lämnade rabatter som nettoomsättning
- Betalningsinstitut – redovisar intäkter från försäljning av betaltjänster som nettoomsättning
- Inkassobolag – till den del verksamheten avser enbart en tjänst varigenom de driver in fordringar å andra företags vägnar – inkassoavgiften/provisionen utgör en intäkt som redovisas som nettoomsättning.

För bolag som enbart eller huvudsakligen har verksamhet som genererar ränteintäkter saknas en enhetlig tillämpning av vad som är nettoomsättning, detta gäller exempelvis

- Treasurybolag
- Bolåneinstitut
- Konsumentkreditinstitut

FAR erfar att det även finns bolag som inte presenterar någon nettoomsättning (noll), det finns bolag som presenterar ränteintäkterna överst i resultaträkningen men fortsatt benämner dem ränteintäkter och det finns också de som presenterar ränteintäkterna överst och benämner dem nettoomsättning.

I årsredovisningslagen finns en definition av i 1 kap 3§ p.3.

”Nettoomsättning: intäkter från sålda varor och utförda tjänster som ingår i företagets normala verksamhet med avdrag för lämnade rabatter, mervärdesskatt och annan skatt som är direkt knuten till omsättningen.”

Viss ytterligare vägledning finns i K2 och K3 samt BFNAR 2006:11 *Gränsvärden* (se vidare nedan).

I samband med implementeringen av CSRD i svensk lagstiftning, ÅRL, infördes definitioner av nettoomsättning i årsredovisningslagen för kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL) respektive i årsredovisningslagen för försäkringsföretag (ÅRFL). Förslaget anges i proposition 2023/24:124 *Nya regler om hållbarhetsrapportering*. Definitionen av nettoomsättning ska användas för att avgöra om det är fråga om ett mindre eller större företag respektive mindre eller större koncern.

ÅRKL 1 kap 4a§: ”Vid tillämpningen av 6 kap. 10 § årsredovisningslagen (1995:1554) och 7 kap. 31 a § samma lag ska nettoomsättning avse summan av posterna Ränteintäkter (post 1), Leasingintäkter (post 2), Erhållna utdelningar (post 4), Provisionsintäkter (post 5), Nettoresultat av finansiella transaktioner (post 7), om det är positivt, och Övriga rörelseintäkter (post 8) i bilaga 2.”

ÅRFL 1 kap 3a§: ”Vid tillämpningen av 6 kap. 10 § årsredovisningslagen (1995:1554) och 7 kap. 31 a § samma lag ska nettoomsättning avse det som ingår i Premieinkomst (före avgiven återförsäkring) i bilaga 2.”

Utöver ovannämnda lagar så har BFN gett ut en vägledning till BFNAR 2006: 11 om gränsvärden. På sid 8 anges följande:

”Enligt 1 kap. 3 § första stycket 3 ÅRL ska nettoomsättningen omfatta intäkter från försålda varor och utförda tjänster som ingår i företagets normala verksamhet. Det innebär att försäljningsintäkter från exempelvis en fastighetsförsäljning inte ska ingå i nettoomsättning om företagets normala verksamhet inte är fastighetsförsäljningar. För företag som säljer varor och tjänster på provision är det endast provisionen och motsvarande som räknas som nettoomsättning.”

I dagsläget saknas det tydlig vägledning för vad som ska redovisas i nettoomsättningen och vad som ska ingå i begreppet nettoomsättning vid tillämpning av bestämmelserna i redovisningslagstiftningen som är knutna till nettoomsättningens storlek.

Baserat på ovannämnda definitionerna av nettoomsättning i ÅRL respektive i ÅRKL och ÅRFL samt BFN:s förtydligande vägledning kring fastighetsförsäljning och försäljning av varor och tjänster på provision är det FARs bedömning att företag som har en verksamhet som genererar intäkter behöver identifiera vad som är företagets normala verksamhet. Intäkter från denna verksamhet utgör företagets nettoomsättning. FAR önskar ett tydliggörande från Bokföringsnämnden.

FAR resonerar exempelvis att för treasurybolag, bolåneinstitut och konsumentkreditinstitut utgör utlåning till koncernbolag, till bolånekunder respektive till konsumentkreditkunder den normala verksamheten. Ränteintäkterna från denna utlåning bedöms därför utgöra nettoomsättning. Den räntekostnad som denna typ av bolag har för finansiering av sin rörelse bör på motsvarande sätt redovisas som en rörelsekostnad. Andra ränteintäkter och räntekostnader redovisas som finansiell intäkt respektive kostnad. Hit hör exempelvis ränta på lönekonto och skattekonto.

Skulder och eget kapital

FAR vill återigen uppmärksamma behovet av att principerna i K3 rörande klassificering av skulder och eget kapital behöver utvecklas. En sammanställning av de områdena som FAR anser behöver utvecklas framgick av det remissvar som FAR lämnade avseende remissen av K3 under hösten 2023.

Utöver det som FAR redogjorde för i ovan nämnda brev, exempelvis rörligt antal aktier samt vinstandels- och kapitalandelslån vill FAR särskilt poängtera behovet av översyn avseende Kapitel 22 – *Skulder och eget kapital*, vad gäller distinktionen mellan klassificering av finansiella instrument som antingen eget kapital eller skuld enligt punkten K3 22.5.

Vad FAR erfar, förekommer i praxis olika tolkningar avseende punkten K3 22.5, av om ett instrument som förpliktigar företaget till betalning av investerat belopp och eventuell 'ränta' endast vid hypotetisk likvidation (d.v.s. som inte är förutbestämd) ska klassificeras som skuld eller eget kapital. Frågeställningen är relevant t.ex. för vissa typer av avtal som benämns som konvertibla instrument, hybridobligationer och kapital-/vinstandelsbevis.

Nedan redogör FAR för denna problematik.

Instrument som förpliktigar till reglering först vid hypotetisk likvidation – tolkning av kommentaren vid K3 22.5

Inledning

Olika K3-tolkningar förekommer i praxis av om ett instrument som förpliktigar företaget till betalning av investerat belopp och eventuell 'ränta' endast vid hypotetisk likvidation (d.v.s. som inte är förutbestämd) ska klassificeras som skuld eller eget kapital. Frågeställningen är relevant t.ex. för vissa typer av avtal som benämns som konvertibla instrument, hybridobligationer och kapital-/vinstandelsbevis.

Tolkningsolikheterna kommer sig av kommentaren efter punkt 22.5 i K3. Punkten och den efterföljande kommentaren bifogas i bilaga A.

Motsvarande delar av *IFRS for SMEs*[®] Accounting Standard bifogas i bilaga B. Ursprunget till huvuddelarna i dessa regler står i grunden att återfinna i IAS 32.16A-16D (bifogas i bilaga E) som lades till i IAS 32 med tillämpning från 2009 i syfte att hantera instrument som förekommer i t.ex. "mutual funds, unit trusts, co-operative and similar entities" (IAS 32.BC7-BC7A). I bilaga F återfinns ett avsnitt från PwC:s *K3 i praktiken* som också berör frågeställningen och där referens görs bl.a. till 'going concern'.

Det kan noteras att det är mycket olyckligt att de väldigt speciella förutsättningar som behandlas i dessa tillägg i IAS 32 fått den typ av plats de fått i K3. Dessa tillägg är relevanta endast i ytterst speciella fall, som noteras ovan.

Nedan redogörs för argument för respektive syn – klassificering som skuld respektive eget kapital.

Förslag till ändring av K3

Vår bedömning är att de tillägg och ändringar som gjorts i kapitel 22 i SMEs Accounting Standard-motsvarigheten i UK, FRS 102, ger paragrafer som är mer lättolkade än i SMEs Accounting Standard och K3 och som är förenliga med fortlevnadsprincipen och ursprunget i IAS 32. Det skulle göra det tydligt att instrument av nämnda typ klassificeras som eget kapital, inte skuld, vilket följer resonemanget nedan som förutsätter att fortlevnadsprincipen ska gälla.

Inspiration för förtydligande i kapitel 22 i K3 kan med fördel hämtas från FRS 102 – t.ex. punkterna 22.5 och 22.3A vilka återfinns i bilaga C och D nedan. Detta förutsätter samtidigt att strukturen på styckena i K3 justeras, t.ex. så att de principer som anges i 22.5 i FRS 102 följer efter de principer som anges i 22.4 (ordningen har kastats om i aktuell version av K3, jämfört både med SMEs Accounting Standard och FRS 102).

Se resonemang och beskrivningar nedan.

Motivering av respektive tolkning som förekommer i praxis

Bokstavstolkning – klassificering som skuld

Första punkten i första stycket i kommentaren efter 22.5 i K3 anger att ett instrument klassificeras som skuld utifrån ekonomisk innebörd, t.ex. om instrumentets andel av företagets nettotillgångar vid en likvidation är begränsat till ett maximalt belopp (d.v.s. ett tak). Eftersom ovan nämnda instrument har rätt till kapitalbelopp och ränta är beloppet som erhålls begränsat till ett maximalt belopp, vilket innebär att nämnda punkt i kommentaren är tillämplig och instrumentet klassificeras som skuld.

Tolkning utifrån fortlevnadsprincipen, IAS 32, FRS 102 och sannolikt SMEs Accounting Standard – klassificering som eget kapital

Bokstavstolkningen ovan är inte förenlig med fortlevnadsprincipen eftersom klassificering av instrumentet ska göras enbart utifrån antagandet att bolaget ska leva vidare. Utgångspunkten för klassificering av ett instrument som förpliktigar till betalning endast vid hypotetisk likvidation, med beaktande av fortlevnadsprincipen, uttrycks i IFRS[®] Accounting Standards (IAS 32.BC18) enligt följande (i avsnittet från PwC:s K3-bok i bilaga F ingår också bl.a. ett resonemang som refererar till 'going concern'):

”However, the Board also concluded that contingent settlement provisions that would apply only in the event of liquidation of an entity should not influence the classification of the instrument because to do so would be inconsistent with a going concern assumption. A contingent settlement provision that provides for payment in cash or another financial asset only on the liquidation of the entity is similar to an equity instrument that has priority in liquidation and therefore should be ignored in classifying the instrument.”²

Det kan inte vara meningen att K3 ska tolkas i strid med fortlevnadsprincipen och därmed att första punkten i första stycket i kommentaren inte heller ska läsas på det sätt som följer av bokstavstolkningen enligt ovan. Det finns mycket som pekar på att första stycket i kommentaren inte kan läsas isolerat, utan behöver ses som förklaringar/förtydliganden till andra stycket i samma kommentar. Sett i det sammanhanget framkommer en tolkning som inte står i strid med fortlevnadsprincipen.

Nedan följer resonemang och hänvisningar som avses förklara att ursprunget till de två styckena i kommentaren i K3 är undantag som under mycket speciella förutsättningar innebär att instrument som uppfyller definitionen på finansiell skuld ändå klassificeras som eget kapital. Den rätta platsen för första stycket i kommentaren är att ange fall då dessa undantag inte gäller – utan en finansiell skuld ska redovisas som en finansiell skuld.

Undantagen anges i andra stycket i kommentaren. Styckena i kommentaren anges i fel ordning. I ursprunget till kommentaren, SMEs Accounting Standard 22.4 och 22.5, anges paragraferna däremot i rätt ordning (se bilaga B).

² Detta resonemang återspeglas i IAS 32.25 och FRS 102, 22.3A (se understrykningar i bilaga D).

Genom att läsa styckena i K3-kommentaren i rätt ordning och att förstå första stycket som att det anger fall då de speciella undantagen i andra stycket inte är tillämpliga, blir kommentaren i sin helhet inte tillämplig för den typ av instrument som behandlas i detta memo. Ett instrument som förpliktigar till betalning endast vid hypotetisk likvidation är i enlighet med fortlevnadsprincipen *eget kapital*, varvid kommentarens båda stycken med resonemang om undantag som gäller för *finansiella skulder* inte är tillämpliga.

Bakgrundsresonemang

I IAS 32.16A-16B anges förutsättningar för att ”puttable instruments” som uppfyller kriterierna för klassificering som finansiell skuld undantagsvis ska kunna klassificeras som eget kapital. I IAS 32.16C-16D anges förutsättningar för att ”instruments, or components of instruments, that impose on the entity an obligation to deliver to another party a pro rata share of the net assets of the entity only on liquidation”³ som uppfyller kriterierna för klassificering som finansiell skuld undantagsvis ska kunna klassificeras som eget kapital. Dessa undantagsmöjligheter är avsedda att vara snäva och punkterna innehåller strikta kriterier som behöver vara uppfyllda för att undantag från klassificering som finansiell skuld ska kunna göras.

Dessa två typer av undantag återfinns i förkortad version i K3-kommentaren i andra styckets två huvudpunkter och i SMEs Accounting Standard i 22.4(a) och (b).

För att förstå de två styckena i K3-kommentaren behöver strukturen på motsvarande punkter i SMEs Accounting Standard förstås. Det är viktigt att förstå 22.5 i SMEs Accounting Standard som ett tillägg till 22.4. 22.4 inleds med att ange att 22.4(a) och (b) utgör fall då en finansiell skuld undantagsvis klassificeras som eget kapital:

“22.4 Some financial instruments that meet the definition of a liability are classified as equity because they represent the residual interest in the net assets of the entity: ...”

Avsikten med 22.5 är sedan att förtydliga 22.4 med situationer då undantagen inte är tillämpliga; d.v.s. där en finansiell skuld inte undantagsvis kan klassificeras som eget kapital. Första meningen i 22.5 behöver läsas på det sättet:

“22.5 The following are examples of instruments that are classified as liabilities instead of equity: ...”

Eftersom avsikten med 22.5 är att ge förklaringar vid tillämpning av 22.4, är punkterna i 22.5 tillämpliga endast vid bedömning av om ett instrument som uppfyller definitionen på en finansiell skuld undantagsvis ska klassificeras som eget kapital. Varken 22.4 eller 22.5 är tillämpliga för instrument som i första steget i bedömningen inte uppfyller definitionen på finansiell skuld.

³ I IAS 32.16C specificeras närmare att detta undantag avser instrument som uppfyller definitionen på finansiell skuld eftersom typen av likvidation inte är en ‘vanlig’ hypotetisk likvidation, utan situationer där “The obligation arises because liquidation either is certain to occur and outside the control of the entity (for example, a limited life entity) or is uncertain to occur but is at the option of the instrument holder.”

Mot bakgrund av att 22.5 behöver förstås som en begränsning/förklaring av 22.4 behöver också första stycket i K3-kommentaren förstås som en förklaring av andra stycket i K3-kommentaren. Första styckets punkter kan inte läsas isolerat. Första punkten riskerar, som sagt, annars att läsas på ett sätt som inte är förenligt med fortlevnadsprincipen och den ekonomiska substans som t.ex. beskrivs i IAS 32.BC18.

Det kan i sammanhanget noteras att i FRS 102 har i 22.5(a) lagts till en förtydligande referens som anger att 22.5(a) kopplar direkt till 22.4(b); se bilaga C.⁴ Det förefaller som att risken för missförstånd förutsågs vid skrivande av FRS 102 och/eller att det uppfattades som att 22.5 i sin helhet hade förbättringspotential. Oavsett vilket, så har det tydliggjorts att 22.5(a) inte ska läsas isolerat, utan endast utgör en förklaring av hur 22.4(b) ska tillämpas i ett mycket specifikt fall.

Slutsats

Givet antagande om fortlevnadsprincipen, innebär en förpliktelse att reglera i kontanter eller annan finansiell tillgång endast vid hypotetisk likvidation inte att ett instrument utgör en skuld. Eftersom ett instrument som förpliktigar till betalning endast vid hypotetisk likvidation inte utgör en skuld, är andra stycket i K3-kommentaren inte tillämpligt. Eftersom första punkten i första stycket i K3-kommentaren inte ska läsas isolerat, utan endast som ett tillägg till undantagen i andra stycket, är den punkten inte heller tillämplig. Kommentaren, som endast syftar till att ange mycket begränsade undantag från skuldklassificering, är alltså i sin helhet inte relevant eftersom instrumentet inte är en finansiell skuld i steg ett.

Därför följer att instrumentet utgör eget kapital – eftersom det i första steget i bedömningen inte uppfyller definitionen på finansiell skuld och styckena i kommentaren därför inte blir tillämpliga.

⁴ 22.5 har också i övrigt polerats något i FRS 102, med effekt att punkt (a) explicit anges innehålla en begränsning av undantaget i 22.4(b) medan 22.5(b)-(e) erhållit mer självständig status. Detta kan vara ett sätt göra principerna tydligare än i 22.4-5 i SMEs Accounting Standard.

Delårsrapportering och resultat per aktie

I juni 2017 beslutade Bokföringsnämnden att upphäva det allmänna rådet och vägledningen BFNAR 2007:1 *Frivillig delårsrapportering*. Regelverket som riktade sig till företag som frivilligt upprättade delårsrapport var inte uppdaterat och därmed inaktuellt utifrån bestämmelser i årsredovisningslagen.

Det finns i dagsläget ett antal företag som är noterade på en handelsplattform och som upprättar delårsrapporter. Många bolag på dessa handelsplattformar upprättar finansiella rapporter med tillämpning av ÅRL och K3. Handelsplattformarna har i sina noteringsavtal vissa krav avseende delårsrapporten och dess innehåll, men det finns i dagsläget ingen kompletterande vägledning motsvarande IAS 34 *Delårsrapportering* respektive BFNAR 2007:1 *Frivillig delårsrapportering*. Merparten av dessa delårsrapporter granskas inte av någon revisor.

FAR erfar att det uppkommer många frågor kring hur dessa delårsrapporter ska utformas och ser även stora skillnader i rapporternas utformning, språk som rapporterna upprättas i samt innehåll. FAR upplever därför ett behov av kompletterande vägledning avseende delårsrapporter för noterade företag som tillämpar K3 samt för andra företag som frivilligt upprättar delårsrapporter. Detta för att underlätta för företagen och säkerställa mer jämförbar finansiell rapportering.

Vidare erfar FAR att det är vanligt förekommande att nyckeltalet resultat per aktie används i delårsrapporter samt årsredovisningar som upprättas enligt K3. FAR anser att det bör finnas vägledning för hur resultat per aktie ska beräknas i de fall ett företag väljer att upplysa om det, endera till följd av krav i noteringsavtal på att lämna information om resultat per aktie, alternativt frivilligt väljer att upplysa om det. FAR anser att resultat per aktie lämpligen upprättas enligt motsvarande principer som i IAS 33.

Förlustavtal, operationella leasingavtal

I punkten K3 21.1 anges tillämpningsområdet för Kapitel 21 – *Avsättningar, eventalförpliktelser och eventaltillgångar*. Av andra stycket anges att *”Trots det som sägs i första stycket ska detta kapitel tillämpas på operationella leasingavtal som har blivit förlustkontrakt.”*

Meningen skulle kunna tolkas som att det enbart är leasingavtal som uppfyller definitionen av ett operationellt leasingavtal som omfattas av Kapitel 21. FARs uppfattning är dock att även avtal som uppfyller definitionen av ett finansiellt leasingavtal omfattas av Kapitel 21 i de fall undantagsregeln för juridisk person tillämpas enligt K3 20.29, dvs. att finansiella leasingavtal får redovisas enligt reglerna för operationella leasingavtal.

FAR rekommenderar att BFN ser över denna skrivning i syfte att förtydliga detta.

Finansiella instrument

FAR vill återigen uppmärksamma behovet av att principerna i K3 rörande finansiella instrument behöver utvecklas. En sammanställning av de områdena som FAR anser behöver utvecklas framgick av det remissvar som FAR lämnade avseende remissen av K3 under hösten 2023.

Intäkter – färdigställandemetoden vid uppdrag till fast pris

I samband med FARs remissvar, daterat 2010-12-03, avseende ”Bokföringsnämndens vägledning: Upprättande av årsredovisning K3” lämnade FAR synpunkter på det allmänna rådet och dess kommentar rörande färdigställande vid uppdrag till fast pris. FAR vill återigen uppmärksamma denna skrivning.

Vad gäller punkten 23.31 (i nuvarande version av K3) innebär nuvarande skrivning ”när arbetet är väsentligen fullgjort” att det i princip blir omöjligt att följa detta.

FARs uppfattning är att tolkningen av inkomstskattelagen är tydlig och anger att om företag ska vänta med att vinstavräkna till dess att slutlig ekonomisk uppgörelse skett, så måste denna princip även tillämpas i företagets årsredovisning. FAR menar att skrivningen i punkten 23.31 behöver ändras så att den överensstämmer med skatterätten. FARs uppfattning är att eftersom syftet med lättnadsregeln är kopplingen mellan redovisning och beskattning ska skrivningen i K3 motsvara skatterätten.

Därutöver ser FAR gärna en komplettering i punkten 23.31 rörande vilka branscher som kan tillämpa denna lättnadsregel (förtydligande motsvarande det som återfinns i Inkomstskattelagen).

Pensionsförpliktelser

I samband med FARs remissvar, daterat 2016-08-19, avseende ”Bokföringsnämndens förslag till ändrad BFNAR 2012:1 om årsredovisning och koncernredovisning med tillhörande vägledning (K3)” lämnade FAR synpunkter på det allmänna rådet och dess kommentar rörande förenklingsregeln avseende redovisning av pensionsplaner i utländska dotterbolag. FAR vill återigen uppmärksamma denna skrivning.

Enligt ÅRL ska samtliga pensionsförpliktelser redovisas i balansräkningen. Enligt punkt 28.22 anges att ”Ett företag som valt att tillämpa punkt 28.14 b får i koncernredovisningen värdera pensionsförpliktelser i ett utländskt dotterföretag på samma sätt som pensionsförpliktelserna värderas i dotterföretaget.”

FAR erfar att det kan råda osäkerhet kring redovisning och värdering i de fall ett utländskt dotterföretag endast har redovisat pensionsförpliktelsen som en eventalförpliktelse. Punkten kan tolkas som att i den situationen upplyses enbart om en eventalförpliktelse motsvarande vad som upplyses om i dotterbolaget enligt nationell normgivning. Ett annat sätt att tolka punkten är att en pensionsavsättning redovisas i balansräkningen till ett belopp motsvarande eventalförpliktelsen i dotterbolaget. I tillägg anger kommentaren till K3 19.12 att eventalförpliktelse i form av pensionsförpliktelser i ett utländskt dotterföretag redovisas som en avsättning i förvärvsanalysen. Grundprincipen i K3 19.10 är att tillgångar och skulder fastställs till sina verkliga värden. FAR uppmuntrar BFN att vägleda hur pensionsförpliktelser som redovisas som eventalförpliktelse i ett utländskt dotterbolag ska redovisas och värderas i en koncernredovisning enligt K3.

BFNAR 2013:2 Bokföring

Arkivering av koncernräkenskaper

Våra medlemmar får löpande frågeställningar kopplat till om bokföringslagen (1999:1078), BFL, är tillämplig även för koncernredovisningen och då framför allt bestämmelserna avseende arkivering i 7 kap. men även andra kapitel, eller delar av kapital kan bli relevanta. Med detta som bakgrund har FAR en förfrågan till Bokföringsnämnden, om att ta med dessa frågor i ert arbete med BFNAR 2013:2 Bokföring.

Enligt BFL 1:1 är lagen tillämplig för vissa fysiska och juridiska personer. Moderföretag är i enlighet med årsredovisningslagen (1995:1554), ÅRL, i vissa fall skyldighet att upprätta en koncernredovisning.

BFL har sin utgångspunkt i juridisk person (även bestämmelser om fysiska personer men ej relevant för dessa frågor). FAR erhåller frågor från sina medlemmar avseende bland annat arkivering av räkenskapsinformation som är specifika för koncernen, dvs inte enskilda legala enheters räkenskapsinformation utan bokslutstransaktioner i koncern, resultat- och balansräkning etc. för koncernen. Eftersom BFL tar sikte på varje enskild juridisk person efterfrågas stöd för att bestämmelser om arkivering etc. även är tillämpliga för koncernen. FAR anser att arkiveringsskyldigheten föreligger även för koncernen men skulle förorda om detta kom till uttryck i normgivningen.

Ett förslag från FAR är att klassificera koncernräkenskaper, delårsrapporter och underlag till dessa som bokslutstransaktioner enligt 5 kap. 3 § BFL varmed de per automatik omfattas av bestämmelserna om innehåll i verifikationer och arkivering.

Hantering av utländska filialer

I det allmänna rådet behövs ett förtydligande att den utländska filialen utgör en integrerad del av det svenska moderföretagets redovisning. I boken *Bokföringslagen – En kommentar* står följande:

”Delsystem kan också inkludera både grundbokföring och huvudbokföring. Detta är vanligt när företaget har en utländsk filial med egen bokföring. Ur filialens synvinkel ska en sådan bokföring, när den presenteras i systematisk ordning, ge en samlad överblick över verksamhetens förlopp, ställning och resultat. Ur ”moderföretagets” synvinkel utgör filialens redovisning ett delsystem, en grundbokföring för den delen av moderföretagets verksamhet. Det är inte tillåtet att ha flera isolerade systematiska delsystem utan att ha en samlad systematisk behandling av bokföringen. Filialens bokföring måste därför införlivas i moderföretagets bokföring i rätt redovisningsperiod för att det ska gå att följa förloppet i moderföretaget. Detta görs ofta på ett eget kostnadsställe för att det ska gå att följa filialens redovisning. Hur ofta systematiseringen sker i det enskilda moderföretaget är beroende på om företaget bokför enligt huvudregeln eller utnyttjar något av de undantag som finns för senareläggning av bokföringen.”

På sidan 119 ff i BFL-kommentaren finns ett resonemang om hur utformningen av lokala redovisningsregler för utländska filialer påverkar omfattningen av moderföretagets bokföringsplikt i Sverige. För det första gör man klart att bokföringsplikten omfattar hela moderföretagets verksamhet, oavsett var den bedrivs. Om det finns en lokal bokföringsplikt så utgör den lokala bokföringen en grundbokföring för moderföretaget. Om det saknar en lokal bokföringsplikt så är det moderföretaget som är skyldigt att uppfylla bokföringsplikten för filialen.

Arkivering och dokumentationskrav av övrigt material som används vid upprättande av rapporter och årsredovisning i enlighet med ÅRL

Utöver de finansiella delarna i en årsredovisning (räkningar med tillhörande noter) upprättas i enlighet med ÅRL också förvaltningsberättelse och i förekommande fall bolagsstyrningsrapport och hållbarhetsrapport. FAR uppmuntrar BFN att även inkludera krav på dokumentation och arkivering även av information som inte hänförs till den löpande bokföringen eller huvudboken och i samband med detta utveckla vägledningen kring vad som anses utgöra räkenskapsinformation.

BILAGOR

Bilaga A – K3 22.5 och efterföljande kommentar

Klassificering

Allmänt råd 22.5 Klassificeringen av ett **företags** utfärdade **finansiella instrument** som antingen **skuld** eller **eget kapital** ska baseras på instrumentets ekonomiska innebörd om inte annat följer av punkterna 22.6 och 22.9.

Kommentar

Klassificeringen baseras på instrumentets ekonomiska innebörd, vilken kan skilja sig från den juridiska formen. Ett instrument klassificeras som skuld utifrån ekonomisk innebörd, t.ex. om

- instrumentets andel av företagets nettotillgångar vid en likvidation är begränsat till ett maximalt belopp (dvs. ett tak),
- innehavaren av ett inlösbart instrument har rätt till ett belopp som har värderats på annat sätt än enligt det allmänna rådet (t.ex. enligt god redovisningssed i ett annat land),
- instrumentet förpliktar företaget att betala innehavaren före en likvidation, t.ex. som en obligatorisk utdelning, eller
- instrumentet innehåller villkor som antingen förpliktigar emittenten att lösa in instrumentet till ett fastställt eller fastställbart belopp vid en fastställd eller fastställbar tidpunkt eller ger innehavaren rätt att kräva att emittenten löser in instrumentet till ett fastställt eller fastställbart belopp vid en viss tidpunkt eller därefter.

Vissa finansiella instrument klassificeras som eget kapital, trots att de motsvarar definitionen av en skuld, eftersom instrumenten representerar en residual rätt i företagets nettotillgångar. Dessa instrument är följande två slag:

- Ett inlösbart instrument som ger innehavaren rätt att sälja tillbaka instrumentet till emittenten i utbyte mot likvida medel eller annan finansiell tillgång eller som automatiskt inlöses eller återköps av emittenten om en osäker framtida händelse inträffar eller om innehavaren av instrumentet avlider eller går i pension klassificeras som eget kapital om instrumentet har samtliga följande egenskaper och villkor:
 - Innehavaren har rätt till en proportionell andel av företagets nettotillgångar om företaget träder i likvidation.
 - Instrumentet tillhör den instrumentklass som är underordnad alla andra instrumentklasser.
 - Alla instrument i den instrumentklass som är underordnad alla andra instrumentklasser har identiska egenskaper.
 - Instrumentet medför inte några avtalsenliga förpliktelser, utöver återköp eller inlösen, att erlægga likvida medel eller annan finansiell tillgång till ett annat företag eller att byta finansiella tillgångar eller **finansiella skulder** med ett annat företag på villkor som kan vara oförmånliga för företaget och det är inte heller fråga om ett avtal som kommer att eller kan komma att regleras i företagets egna egetkapitalinstrument.
 - De totala förväntade **kassaflödena** som kan hänföras till instrumentet under dess livslängd baseras huvudsakligen på **resultatet**, förändringen av redovisade nettotillgångar eller förändringen av det verkliga värdet av

företagets redovisade och oredovisade nettotillgångar under instrumentets livslängd, exklusive instrumentets eventuella effekter.

- Ett instrument, eller delar av ett instrument, som är underordnat alla andra instrumentklasser om det innebär att företaget åläggs en förpliktelse att ge ut en proportionell andel av företagets nettotillgångar till någon annan endast om företaget träder i likvidation.

Bilaga B – IFRS for SMEs 22.4-22.5

- 22.4 Some financial instruments that meet the definition of a liability are classified as equity because they represent the residual interest in the net assets of the entity:
- (a) a puttable instrument is a financial instrument that gives the holder the right to sell that instrument back to the issuer for cash or another financial asset or is automatically redeemed or repurchased by the issuer on the occurrence of an uncertain future event or the death or retirement of the instrument holder. A puttable instrument that has all of the following features is classified as an equity instrument:
 - (i) it entitles the holder to a pro rata share of the entity's net assets in the event of the entity's liquidation. The entity's net assets are those assets that remain after deducting all other claims on its assets.
 - (ii) the instrument is in the class of instruments that is subordinate to all other classes of instruments.
 - (iii) all financial instruments in the class of instruments that is subordinate to all other classes of instruments have identical features.
 - (iv) apart from the contractual obligation for the issuer to repurchase or redeem the instrument for cash or another financial asset, the instrument does not include any contractual obligation to deliver cash or another financial asset to another entity, or to exchange financial assets or financial liabilities with another entity under conditions that are potentially unfavourable to the entity, and it is not a contract that will or may be settled in the entity's own equity instruments.
 - (v) the total expected cash flows attributable to the instrument over the life of the instrument are based substantially on the **profit or loss**, the change in the recognised net assets or the change in the **fair value** of the recognised and unrecognised net assets of the entity over the life of the instrument (excluding any effects of the instrument).
 - (b) instruments, or components of instruments, that are subordinate to all other classes of instruments are classified as equity if they impose on the entity an obligation to deliver to another party a pro rata share of the net assets of the entity only on liquidation.
- 22.5 The following are examples of instruments that are classified as liabilities instead of equity:
- (a) an instrument is classified as a liability if the distribution of net assets on liquidation is subject to a maximum amount (a ceiling). For example, if on liquidation the holders of the instrument receive a pro rata share of the net assets, but this amount is limited to a ceiling and the excess net assets are distributed to a charity organisation or the government, the instrument is not classified as equity.
 - (b) a puttable instrument is classified as equity if, when the put option is exercised, the holder receives a pro rata share of the net assets of the entity measured in accordance with this Standard. However, if the holder is entitled to an amount measured on some other basis (such as local GAAP), the instrument is classified as a liability.
 - (c) an instrument is classified as a liability if it obliges the entity to make payments to the holder before liquidation, such as a mandatory dividend.
 - (d) a puttable instrument that is classified as equity in a subsidiary's financial statements is classified as a liability in its parent entity's consolidated financial statements.
 - (e) a preference share that provides for mandatory redemption by the issuer for a fixed or determinable amount at a fixed or determinable future date, or gives the holder the right to require the issuer to redeem the instrument at or after a particular date for a fixed or determinable amount, is a financial liability.

Bilaga C – FRS 102, 22.5(a)

22.5 The following are examples of instruments that are either classified as liabilities or equity:

- (a) An instrument of the type described in paragraph 22.4(b) is classified as a liability if the distribution of net assets on liquidation is subject to a maximum amount (a ceiling). For example, if on liquidation the holders of the instrument receive a pro rata share of the net assets, but this amount is limited to a ceiling and the excess net assets are distributed to a charity organisation or the government, the instrument is not classified as equity.

[22.4(b) i FRS 102 är identisk med i IFRS for SMEs.]

Resterande punkter i 22.5

- (b) A puttable instrument is classified as equity if, when the put option is exercised, the holder receives a pro rata share of the net assets of the entity determined by:
 - (i) dividing the entity's net assets on liquidation into units of equal amounts; and
 - (ii) multiplying that amount by the number of the units held by the financial instrument holder.However, if the holder is entitled to an amount measured on some other basis the instrument is classified as a liability.
- (c) An instrument is classified as a liability if it obliges the entity to make payments to the holder before liquidation, such as a mandatory dividend.
- (d) A puttable instrument that is classified as equity in a subsidiary's financial statements is classified as a liability in the consolidated financial statements.
- (e) A preference share that provides for mandatory redemption by the issuer for a fixed or determinable amount at a fixed or determinable future date, or gives the holder the right to require the issuer to redeem the instrument at or after a particular date for a fixed or determinable amount, is a financial liability.

Bilaga D – IAS 32.25 och FRS 102, 22.3A

IAS 32

25 ... The issuer of such an instrument does not have the unconditional right to avoid delivering cash or another financial asset (or otherwise to settle it in such a way that it would be a financial liability). Therefore, it is a financial liability of the issuer unless:

- (a) the part of the contingent settlement provision that could require settlement in cash or another financial asset (or otherwise in such a way that it would be a financial liability) is not genuine;
- (b) the issuer can be required to settle the obligation in cash or another financial asset (or otherwise to settle it in such a way that it would be a financial liability) only in the event of liquidation of the issuer; or
- (c) the instrument has all the features and meets the conditions in paragraphs 16A and 16B.

FRS 102

22.3A A financial instrument, where the issuer does not have the unconditional right to avoid settling in cash or by delivery of another financial asset (or otherwise to settle it in such a way that it would be a financial liability) and where settlement is dependent on the occurrence or non-occurrence of uncertain future events beyond the control of the issuer and the holder, is a financial liability of the issuer unless:

- (a) the part of the contingent settlement provision that could require settlement in cash or another financial asset (or otherwise in such a way that it would be a financial liability) is not genuine;
- (b) the issuer can be required to settle the obligation in cash or another financial asset (or otherwise to settle it in such a way that it would be a financial liability) only in the event of liquidation of the issuer; or
- (c) the instrument has all the features and meets the conditions in paragraph 22.4.

Bilaga E – IAS 32.16A-16D

Puttable instruments

16A A puttable financial instrument includes a contractual obligation for the issuer to repurchase or redeem that instrument for cash or another financial asset on exercise of the put. As an exception to the definition of a financial liability, an instrument that includes such an obligation is classified as an equity instrument^{E11} [Refer: paragraph AG29A] if it has all the following features:

- (a) It entitles the holder to a pro rata share of the entity's net assets in the event of the entity's liquidation. The entity's net assets are those assets that remain after deducting all other claims on its assets. A pro rata share is determined by:
 - (i) dividing the entity's net assets on liquidation into units of equal amount; and
 - (ii) multiplying that amount by the number of the units held by the financial instrument holder.
- (b) The instrument is in the class of instruments that is subordinate to all other classes of instruments. To be in such a class the instrument:
 - (i) has no priority over other claims to the assets of the entity on liquidation, and
 - (ii) does not need to be converted into another instrument before it is in the class of instruments that is subordinate to all other classes of instruments.

[Refer: paragraphs AG14A–AG14D]

- (c) All financial instruments in the class of instruments that is subordinate to all other classes of instruments have identical features. For example, they must all be puttable, and the formula or other method used to calculate the repurchase or redemption price is the same for all instruments in that class.^{E12}
- (d) Apart from the contractual obligation for the issuer to repurchase or redeem the instrument for cash or another financial asset, the instrument does not include any contractual obligation to deliver cash or another financial asset to another entity, or to exchange financial assets or financial liabilities with another entity under conditions that are potentially unfavourable to the entity, and it is not a contract that will or may be settled in the entity's own equity instruments as set out in subparagraph (b) of the definition of a financial liability.
- (e) The total expected cash flows attributable to the instrument over the life of the instrument are based substantially on the profit or loss, the change in the recognised net assets or the change in the fair value of the recognised and unrecognised net assets of the entity over the life of the instrument (excluding any effects of the instrument).

16B For an instrument to be classified as an equity instrument, in addition to the instrument having all the above features, the issuer must have no other financial instrument or contract that has:

- (a) total cash flows based substantially on the profit or loss, the change in the recognised net assets or the change in the fair value of the recognised and unrecognised net assets of the entity (excluding any effects of such instrument or contract) and
- (b) the effect of substantially restricting or fixing the residual return to the puttable instrument holders.

For the purposes of applying this condition, the entity shall not consider non-financial contracts with a holder of an instrument described in paragraph 16A that have contractual terms and conditions that are similar to the contractual terms and conditions of an equivalent contract that might occur between a non-instrument holder and the issuing entity. If the entity cannot determine that this condition is met, it shall not classify the puttable instrument as an equity instrument.

[Refer: paragraph AG14J]

Instruments, or components of instruments, that impose on the entity an obligation to deliver to another party a pro rata share of the net assets of the entity only on liquidation

[Refer: Basis for Conclusions paragraphs BC64–BC68]

- 16C Some financial instruments include a contractual obligation for the issuing entity to deliver to another entity a pro rata share of its net assets only on liquidation. The obligation arises because liquidation either is certain to occur and outside the control of the entity (for example, a limited life entity) or is uncertain to occur but is at the option of the instrument holder. As an exception to the definition of a financial liability, an instrument that includes such an obligation is classified as an equity instrument **[Refer: paragraph AG29A]** if it has all the following features:
- (a) It entitles the holder to a pro rata share of the entity's net assets in the event of the entity's liquidation. The entity's net assets are those assets that remain after deducting all other claims on its assets. A pro rata share is determined by:
 - (i) dividing the net assets of the entity on liquidation into units of equal amount; and
 - (ii) multiplying that amount by the number of the units held by the financial instrument holder.
 - (b) The instrument is in the class of instruments that is subordinate to all other classes of instruments. To be in such a class the instrument:
 - (i) has no priority over other claims to the assets of the entity on liquidation, and
 - (ii) does not need to be converted into another instrument before it is in the class of instruments that is subordinate to all other classes of instruments.

[Refer: paragraphs AG14A–AG14D]
 - (c) All financial instruments in the class of instruments that is subordinate to all other classes of instruments must have an identical contractual obligation for the issuing entity to deliver a pro rata share of its net assets on liquidation.

16D For an instrument to be classified as an equity instrument, in addition to the instrument having all the above features, the issuer must have no other financial instrument or contract that has:

- (a) total cash flows based substantially on the profit or loss, the change in the recognised net assets or the change in the fair value of the recognised and unrecognised net assets of the entity (excluding any effects of such instrument or contract) and
- (b) the effect of substantially restricting or fixing the residual return to the instrument holders.

For the purposes of applying this condition, the entity shall not consider non-financial contracts with a holder of an instrument described in paragraph 16C that have contractual terms and conditions that are similar to the contractual terms and conditions of an equivalent contract that might occur between a non-instrument holder and the issuing entity. If the entity cannot determine that this condition is met, it shall not classify the instrument as an equity instrument.

[Refer: paragraph AG14J]

Bilaga F – PwC:s K3 i praktiken

22.5.8 I kommentaren till punkt 22.5 står att om ett instruments andel av företagets nettotillgångar vid en likvidation är begränsad till ett maximalt belopp, är instrumentet en skuld. Motsvarande punkt finns i IFRS for SMEs. Där ges ett exempel på tillämpning av punkten som innebär att om innehavaren av instrumentet vid företagets likvidation erhåller en andel av nettotillgångarna upp till ett maximalt belopp, och överskjutande del tillfaller en välgörenhetsorganisation eller staten, då är instrumentet en skuld. Sådana konstruktioner där en residual del av nettotillgångarna ska tillfalla exempelvis en välgörenhetsorganisation brukar förekomma i s.k. "special purpose entities" (se punkt 9.3) där avsikten är att företaget ska likvidera vid viss tidpunkt. För sådana företag är livslängden begränsad och det blir intressant att basera redovisningen på vad som händer vid likvidationen. För företag där "going concern" gäller, är det mindre väsentligt att basera redovisningen på vad som händer vid en likvidation. En snäv tolkning är att punkten endast tar fasta på företag där det är avsikten att företaget ska likvidera vid en viss tidpunkt. För ett sådant företag kan inte redovisningen baseras på antagande om "going concern". För en investerare som har en rätt till ett visst fastställt belopp vid en likvidation som är planerad, har i realiteten en fordran som återbetalas vid likvidationen. Hos företaget redovisas instrumentet som en skuld. Ett alternativt synsätt är att redovisningen baseras på "going concern" och så länge företaget inte likvideras finns ingen skyldighet för företaget att betala till motparten. Instrumentet är då ett egetkapitalinstrument.